

ИНФОРМАЦИЈА

о оствареном расту потрошачких цена у јулу 2015. године

1. Потрошачке цене у јулу ове године су снижене за 0,9%¹⁾, што је треће снижење у овој години (јануар 0,2%, мај 0,3%). Полазећи од чињенице да је у периоду фебруар-април, остваривана за по 0,2 п.п. спорија месечна динамика раста, а у јуну задржана на истом нивоу као и у априлу, може се констатовати да је тренд стабилних цена присутан, током протеклог периода ове године. На јулски пад цена *највећи утицај* су имале цене производа зелене пијаце (поврће -20,5%, воће -2,9% и јаја -2,4%), као и гаса за домаћинство (-11,1%). Дејство ових снижења износи око -1,4 п.п. Поред тога повећане су цене цигарета за 3,5%, по основу раста произвођачких цена дувана и нове Одлуке о износима просечних пондерисаних малопродајних цена и минималних акциза за дуванске прерађевине („Сл. гласник РС“, бр. 69/15).

Инфлација мерена укупним текућим растом потрошачких цена, у јулу ове у односу на децембар претходне године, је износила 1,1%¹⁾, а мерена међугодишњим растом, у јулу ове у односу на јул претходне године 1%.

Наиме, остварена инфлација у овој години је најнижа у поређењу са истим периодом претходних година, од када РЗС израчунава индекс потрошачких цена (2007.-2015.г.), с тим што се израженије разлике у интензитету раста уочавају код међугодишње инфлације у односу на укупан текући раст, што се види из наредне табеле:

¹⁾ Саопштење РЗС број 215 од 12.08.2015. године.

- у % -

година	остварени раст	
	јул т.г. децембар п.г.	јул т.г. јул п.г.
2007.	3,4	4,2
2008.	6,1	13,9
2009.	6,0	8,5
2010.	4,5	5,1
2011.	6,2	12,1
2012.	5,4	6,1
2013.	2,0	8,6
2014.	1,8	2,1
2015.	1,1	1,0

2. Посматрано по **основним групама**, опредељујући утицај на дефлацију у јулу у односу на јун ове године имале су цене хране и безалкохолних пића (-3,7%), које су *снижене* значајно испод просечног „пада“ цена.

Затим, снижење цена је забележено и у групи одеће и обуће (-1,1%), затим стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (-0,4%), здравства (-0,3%), ресторана и хотела (-0,2%) и остале робе и услуга (-0,1%).

Цене образовања су остале на непромењеном нивоу.

У осталим групама је остварено повећање цена и то: рекреације и културе 4,3%, алкохолних пића и дувана 2,2%, намештаја, покућства и текућег одржавања 0,4%, транспорта 0,2% и комуникација 0,2%.

3. Раст цена, у распону од 0,1% до 0,9%, евидентиран је код: хлеба и житарица, рибе, осталих прехранбених производа, жестоких алкохолних пића, пива, материјала за одећу, чишћења, поправке и шивења одеће, течног горива, малих електричних апарата, поправке апарата за домаћинство, стакленог и стоног посуђа, алата и опреме за кућу и врт, стоматолошких услуга, аутомобила, горива и мазива, одржавања и поправке возила, осталих услуга у вези са употребом транспортних средстава, превоза путника друмом, опреме за спорт, камповање и рекреацију на отвореном, хране и пића, накита и сатова и осталих услуга, а њихов обухват износи око 24,6%. Значајнија повећања, која се крећу од 1% до 28,3%, остварена су код: уља и масти, шећера, џема, меда и чоколаде, дувана, осталих одевних предмета, снабдевања водом, одвођења отпадне воде, производа и услуга за одржавање стана, телефонске опреме, поправке аудиовизуелне опреме и пакет аранжмана. Учешће ових група у индексу потрошачких цена износи око 11,6%, што са претходним групама, укупно износи око 36,2%.

4. У јулу ове године у оквиру контролисаних и регулисаних цена, предузимане су мере код производа и услуга из надлежности јединица локалне самоуправе и природног гаса за домаћинство.

4.1. У јулу 2015. године **цене стамбено комуналних услуга** на нивоу просека Републике повећане су код воде и одведенe отпадне воде за по 1,6%, док су код изношења смећа и централног грејања мировале. Забележена кретања ефекат су само два повећања која су извршена у Београду, и то цене воде и одведенe отпадне воде за по 5,0%. При том, корекције цена на нивоу просека су испод, а у Београду изнад пројектованог општег раста цена.

Цене јавног градског превоза мировале су у извештајном месецу у свим градовима који су на статистичком праћењу, изузимајући цену претплатне месечне карте у Сремској Митровици која је повећана за 4,5%, што се није одразило на просек. С тим у вези, потребно је имати у виду да је ово већ четврта промена цене месечне карте у том граду од почетка 2015. године, којом је она практично враћена на највиши ниво забележен претходне године.

4.2. Према подацима статистике просечна **цена природног гаса за домаћинство (градски гасовод)** у јулу ове у односу на претходни месец је снижена за 11,1%, тако да укупно снижење у протеклих седам месеци ове године износи 6,5%. Наиме, на основу дате сагласности Агенције за енергетику цене природног гаса за домаћинство су у марту ове године повећане (11,2%), а у јуну снижене (5,4%).

Сходно наведеном, Савет АЕРС је, на седници од 26. јуна 2015. године, за 33 јавна снабдевача („Сл. гласник РС“, бр. 56/15), које се примењују од 1. јула ове године, дао сагласност за просечно смањење цене гаса за домаћинства код свих дистрибутера за 10,5%, а за све купце који имају право на јавно снабдевање за 11,2%. Ова промена је последица усклађивања са ценама деривата нафте на основу којих се одређује увозна цена природног гаса, као и промене курса америчког долара. Увозна цена гаса за наш регион се квартално усклађује са кретањем цена деривата нафте у протеклих девет месеци.

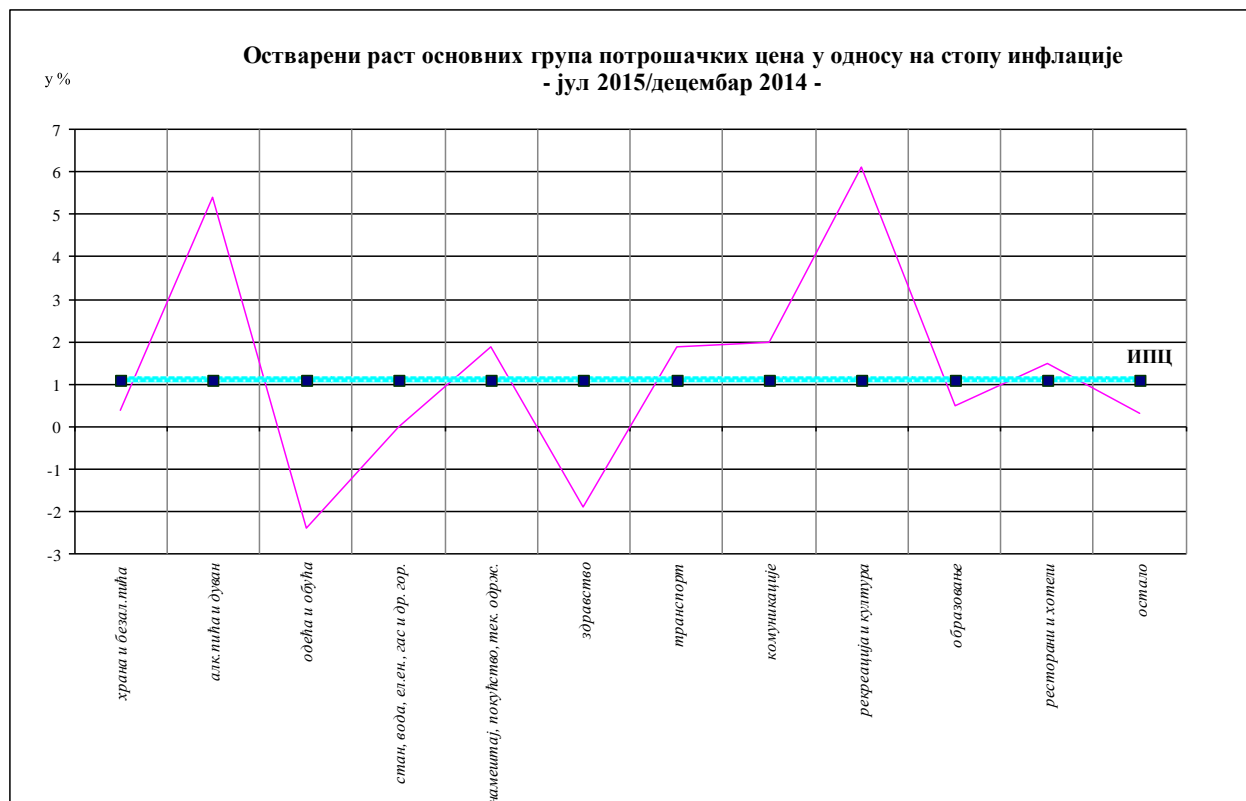
Цене приступа дистрибутивном систему (такозване мрежарине), које су садржане у цени за крајње купце, у јулу ове године нису кориговане и код највећег броја оператора дистрибутивног система (27) су на нивоу из 2014. године. Наиме, услед пада или раста количине дистрибутивног гаса, у јануару 2015. године су кориговане цене код 2, априлу код 3 и мају код 1-ог дистрибутера.

5. Укупан текући раст потрошачких цена у јулу 2015. године у односу на децембар претходне године **износи 1,1%** и одређен је повећањем цена роба и услуга, с тим што су цене роба за око две трећине имале спорију динамику у односу на услуге (0,8% према 2,2%).

Највећи раст у јулу ове у односу на децембар претходне године имале су цене рекреације и културе (6,1%) и алкохолних пића и дувана (5,4%), а *натпросечно* су повећане и цене комуникација (2%), намештаја, покућства и текућег одржавања (1,9%), транспорта (1,9%) и ресторана и хотела (1,5%). Раст цена у овим групама у потпуности је одределио општу стопу раста, док су повећања цена испод просека неутралисана снижењима цена.

Значајно *испод просека* су повећане цене у групи образовања (0,5%), хране и безалкохолних пића (0,4%) и остале робе и услуга (0,3%), док су стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива остале на *непромењеном нивоу* (0%).

Снижење цена је евидентирано код одеће и обуће (2,4%) и здравства (1,9%).

6. Фискалном стратегијом за 2015. годину са пројекцијама за 2016. и 2017. годину, пројектована инфлација у овој години износи 4,2%, што претпоставља просечан месечни раст од 0,3%.

Циљана инфлације за ову годину, утврђена Меморандумом Народне банке Србије о циљаним стопама инфлације до 2016. године износи 4% са дозвољеним одступањем $\pm 1,5$ п.п.

У јулу ове у односу на децембар претходне године остварен је укупан текући раст од 1,1%, што је мање од пројектоване, односно циљане инфлације, имајући у виду да је просечан месечни раст, у протеклом периоду, износио 0,2%.

У јулу ове године *просечан курс динара* је у односу на јун смањен за 0,3%, а у односу на децембар претходне године за 1,1% (120,21 према 121,53 динара за 1 евро).

Такође, *просечна нето зарада без пореза и доприноса* у јуну ове године² износи 44.583 динара. При том, у периоду јануар-јун ове у односу на исти период претходне године зарада је номинално смањена за 0,4%, а реално за 1,7%. Реалан пад пензија у истом периоду је износио 5,3%³.

Промет у трговини на мало, у периоду јануар-јун ове године, исказан у текућим ценама, је на непромењеном нивоу у односу на исти период претходне године, док је у сталним ценама исказан раст од 0,7⁴. Раст промета, исказан у сталним ценама, је резултата повећаног промета хране, пића и дувана (1,1%) и моторног горива (2,4%), док је код непрехрамбених производа осим моторног горива забележен пад од 1%.

² Саопштење РЗС бр. 197 од 24.07.2015. године

³ Основни индикатори макроекономских кретања, 25.08.2015.г. , Министарство финансија

⁴ Саопштење РЗС број 204 од 31.07.2015. године.

*Регулисане цене*⁵, на бази листе производа и услуга за које нумеричке смернице раста цена утврђује Влада у сарадњи са Народном банком Србије, у јулу ове године су повећане за 0,4%, тако да укупан раст у протеклом периоду износи 0,6%. Раст регулисаних цена је последица, пре свега повећаних цена цигарета, воде и отпадне воде, док је снижење цена гаса за домаћинство деловало на ублажавање опште стопе.

Цене *базне инфлације* (ЦПИ по искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета), након снижења у јануару ове године и непромењеног нивоа у фебруару и марту, од априла бележе раст: април (0,3%), мај (0,1%), јун (0,6%) и јул (0,5%).⁶

Имајући претходно у виду, може се констатовати да је општи индекс потрошачких цена углавном одређен снижењем цена непрерађене хране (-10%) и енергије (-0,4%), с обзиром да су цене прерађене хране (0,2%) и робе широке потрошње (0,4%), незнатно повећане, а услуга 1,2%.

7. Међугодишња раст инфлације у јулу ове у односу на јул претходне године износи 1%, што је за 0,9 п.п. процентних поена мање него у јуну исте године. При томе цене роба су повећане за 0,6%, а услуга за 2,6%.

Посматрано по групама производа и услуга, *највећи интензитет раста* је евидентиран у групи рекреације и културе (3,9%), образовања (3,1%) и ресторана и хотела (3%), а *натпросечно* су повећане и цене комуникација (2,9%), стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (2,1%, остале робе и услуга (1,8%), и намештаја, покућства и текућег одржавања стана (1,3%), док су цене хране и безалкохолних пића оствариле раст на *нивоу општег раста* (1%).

Испод просека су повећане само цене транспорта (0,2%).

Снижење цена је евидентирано код одеће и обуће (2,9%), здравства (1,3%) и алкохолних пића и дувана (0,2%).

На кретање цена до краја године, поред предузетих мера монетарне политике, утицаће извршено повећање цена електричне енергије од 1. августа ове године и то од 12,2% за домаћинства (по основу корекције цена од 4,4% и увођења акцизе по стопи од 7,5%), као и могуће даље корекције регулисаних цена, нижи овогодишњи род примарних пољопривредних произвоа и његово дејство на раст цена индустријско прехранбених производа, као и ниска база с краја прошле године, услед појефтинијења цигарета и деривата нафте.

⁵ На бази података НБС прерачунато у Министарству.

⁶ Податак НБС: www.nbs.rs/statistika/realnisektor/potrosackecene, tabela 27a.

**КРЕТАЊЕ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА
ОД ЈАНУАРА 2007. ГОДИНЕ ДО ЈУЛА 2015. ГОДИНЕ**

Година/месец	у %		
	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2007. година</i>			
јануар	0,4	0,4	5,4
фебруар	-0,3	0,1	4,1
март	0,6	0,7	4,1
април	0,7	1,4	3,2
мај	1,9	3,3	3,1
јун	0,4	3,7	4,0
јул	-0,2	3,4	4,2
август	2,5	6,0	6,5
септембар	1,6	7,6	8,0
октобар	0,5	8,2	8,9
новембар	1,4	9,7	9,3
децембар	1,2	11,0	11,0
<i>2008. година</i>			
јануар	0,9	0,9	11,5
фебруар	0,6	1,4	12,5
март	1,6	3,0	13,6
април	1,5	4,6	14,6
мај	1,8	6,5	14,5
јун	0,7	7,2	14,9
јул	-1,1	6,1	13,9
август	0,4	6,4	11,5
септембар	1,0	7,5	10,9
октобар	1,8	9,4	12,3
новембар	0,2	9,6	10,9
децембар	-0,9	8,6	8,6
<i>2009. година</i>			
јануар	2,1	2,1	10,0
фебруар	1,2	3,4	10,7
март	0,4	3,8	9,4
април	0,9	4,8	8,8
мај	2,1	7,0	9,1
јун	0,0	7,0	8,3
јул	-0,9	6,0	8,5
август	-0,1	5,9	8,0
септембар	0,3	6,2	7,3
октобар	-0,2	6,0	5,2
новембар	0,8	6,9	5,9
децембар	-0,2	6,6	6,6

МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ И УНУТРАШЊЕ ТРГОВИНЕ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА
Сектор за трговину, услуге, цене и заштиту потрошача

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2010. година</i>			
јануар	0.5	0.5	4.8
фебруар	0.3	0.7	3.9
март	1.2	2.0	4.7
април	0.6	2.5	4.3
мај	1,5	4,1	3,7
јун	0,4	4,5	4,2
јул	0.0	4.5	5.1
август	1.4	5.9	6.6
септембар	1.3	7.3	7.7
октобар	1.0	8.3	8.9
новембар	1.5	9.9	9.6
децембар	0.3	10.3	10.3
<i>2011. година</i>			
јануар	1,4	1,4	11,2
фебруар	1,5	2,9	12,6
март	2,6	5,5	14,1
април	1,1	6,7	14,7
мај	0,4	7,1	13,4
јун	-0,3	6,8	12,7
јул	-0,5	6,2	12,1
август	0.0	6.2	10.5
септембар	0.2	6.3	9.3
октобар	0.4	6.8	8.7
новембар	0.9	7.7	8.1
децембар	-0.7	7.0	7.0
<i>2012. година</i>			
јануар	0,1	0,1	5,6
фебруар	0,8	0,9	4,9
март	1,1	2,0	3,2
април	0,6	2,6	2,7
мај	1,4	4,1	3,9
јун	1,1	5,2	5,5
јул	0,1	5,4	6,1
август	1,6	7,1	7,9
септембар	2,3	9,6	10,3
октобар	2,8	12,7	12,9
новембар	0,0	11,9	12,6
децембар	-0,4	12,2	12,2

МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ И УНУТРАШЊЕ ТРГОВИНЕ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА

Сектор за трговину, услуге, цене и заштиту потрошача

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2013. година</i>			
јануар	0,6	0,6	12,8
фебруар	0,5	1,1	12,4
март	0,0	1,1	11,2
април	0,8	1,9	11,4
мај	0,0	2,0	9,9
јун	1,0	3,0	9,8
јул	-0,9	2,0	8,6
август	0,4	2,5	7,3
септембар	0,0	2,5	4,9
октобар	0,2	2,6	2,2
новембар	-0,6	1,6	2
децембар	0,2	2,2	2,2
<i>2014. година</i>			
јануар	1,4	1,4	3,1
фебруар	0,1	1,5	2,6
март	-0,3	1,2	2,3
април	0,6	1,8	2,1
мај	0,1	1,8	2,1
јун	0,1	2,0	1,3
јул	-0,1	1,8	2,1
август	-0,2	1,7	1,5
септембар	0,7	2,3	2,1
октобар	-0,2	2,2	1,8
новембар	0,0	2,2	2,4
децембар	-0,4	1,7	1,7
<i>2015. година</i>			
јануар	-0,2	-0,2	0,1
фебруар	0,9	0,6	0,8
март	0,7	1,4	1,9
април	0,5	1,9	1,8
мај	-0,3	1,6	1,5
јун	0,5	2,1	1,9
јул	-0,9	1,1	1,0

¹ Месечни раст – промена цена у текућем месецу у односу на претходни месец исте године

² Текући раст – промена цена у текућем месецу у односу на децембар претходне године

³ Међугодишњи раст – промена цена у текућем месецу у односу на исти месец претходне године

**ОСТВАРЕНО КРЕТАЊЕ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА
ПО ОСНОВНИМ ГРУПАМА**

- у % -

	Месечна стопа		Текући раст	
	Остварено снижење 7.2015. 6. 2015.	Структура оствареног снижења	Остварено повећање 7.2015. 12.2014.	Структура оствареног повећања
ПОТРОШАЧКЕ ЦЕНЕ – укупно	-0,9	100,0	1,1	100,0
Храна и безалкохолна пића	-3,7	-134,1	0,4	12,2
Алкохолна пића и дуван	2,2	16,9	5,4	33,5
Одећа и обућа	-1,1	-5,1	-2,4	-9,4
Стан, вода, ел. енергија, гас и друга горива	-0,4	-6,4	0,0	0,2 ²⁾
Намештај, покућство, текуће одржавање	0,4	1,7	1,9	7,4
Здравство	-0,3	-1,5	-1,9	-8,4
Транспорт	0,2	2,9	1,9	21,1
Комуникације	0,2	0,8	2,0	9,0
Рекреација и култура	4,3	25,4	6,1	29,2
Образовање	0,0	0,1 ¹⁾	0,5	0,6
Ресторани и хотели	-0,2	-0,4	1,5	3,3
Остала роба и услуге	-0,1	-0,3	0,3	1,3

На бази података РЗС прерачунато у Министарству.

Структура месечног снижења је изведена на бази дејства учешћа на општи индекс потрошачких цена у јулу у односу на јун (7.2015./6.2015).

2 Структура текућег раста је изведена на бази дејства учешћа на општи индекс потрошачких цена у јулу ове у односу на децембар претходне године (7.2015./12.2014).

Београд, 24. август 2015. године